

Eelarvekomisjon

2022/0039(COD)

6.7.2022

ARVAMUS

Esitaja: eelarvekomisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu turvalise ühenduvuse programm aastateks 2023–2027

(COM(2022)0057 – C9-0045/2022 – 2022/0039(COD))

Arvamuse koostaja: José Manuel Fernandes

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Üha enam on vaja turvalisemat ja usaldusväärsemat ning samas taskukohasemat ja kulutõhusamat juurdepääsu satelliidipõhisele sidele. Praeguses keerulises geopoliitilises kontekstis muutub see üha ilmsemaks. Komisjon on teinud ettepaneku kehtestada liidu turvalise ühenduvuse programm, mis parandaks liidu sideteenuste kerksust ja aitaks suurendada liidu küberkerksust. Samuti toetaks see kosmosetööstuse baasi, sealhulgas VKEsid ja idufirmasid, ning võimaldaks arendada kiiret lairibaühendust ja sujuvat ühenduvust. Programm koosneb avaliku ja erasektori partnerlusest, mis hõlmab riiklike ja kommertsteenuste osutamist. Esialgsed riiklikud teenused peaksid olema kättesaadavad 2025. aastal ja jõudma täisvõimsuseni 2027. aastal.

Raportöör väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle liikuda kiiresti edasi selle olulise algatusega valdkonnas, kus EL konkureerib teiste väga dünaamiliste osalejatega. Ta leiab, et programm aitaks oluliselt kaasa liidu strateegilisele autonoomiale ja vähendaks liidu sõltuvust kolmandate riikide avaliku ja erasektori osalejatest.

Eelarvemõju ja finantssätete osas nõuab raportöör kindlalt, et olemasolevate ELi programmide rahastamispaketti ei tohiks vähendada uute programmide rahastamise eesmärgil. Lisaks ei tohiks turvalise ühenduvuse programmi rahastamismudel, mis põhineb osaliselt liikmesriikide ja erasektori toetustel, kujutada endast finantsriski programmi riiklikule komponendile.

Olemasolevate ELi programmide rahastamise taseme säilitamine

Kuna turvalise ühenduvuse programm on uus algatus, mida ei olnud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kehtestamisel ette nähtud, ning et vältida kärpeid muudes liidu programmides, tuleks rahastamispaketi summa võtta mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade mittesihotstarbelistest varudest või võtta kasutusele mitmeaastase finantsraamistiku mittetemaatiliste erivahendite kaudu.

Komisjon näeb oma ettepanekus ette, et ajavahemikul 2023–2027 paigutatakse ümber 1,6 miljardit eurot. Sellest kogusummast tuleb 150 miljonit eurot varust, kuid ülejäänud saadakse olemasolevatest programmidest (kosmoseprogramm Galileo/EGNOS, Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkond, programm „Digitaalne Euroopa“, Euroopa Kaitsefond ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi osast).

Raportöör on seisukohal, et need summad on vajalikud seotud programmide nõuetekohaseks elluviimiseks. Seetõttu ei ole vastuvõetav nende ümberpaigutamine täiesti uude tegevusse. Eelkõige seondub see järgmisega:

- Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkond ja programm „Digitaalne Euroopa“ on liidu digiülemineku strateegia põhikomponendid. Lisaks avaldaks komisjoni ettepanek võtta vastu kiibimäärus negatiivset mõju nii Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkonnale kui ka programmile „Digitaalne Euroopa“;
- Euroopa Ülemkogu vähendas võrreldes komisjoni esialgse ettepanekuga oluliselt Euroopa Kaitsefondi rahastamist ning see on seetõttu juba palju väiksem kui komisjon ja parlament vajalikuks pidasid. Lisaks on see oluline element Euroopa kaitsepoliitika ülesehitamisel. Euroopa Ülemkogu on kirjeldanud Venemaa sissetungi Ukrainasse kui

tektoonilist nihet Euroopa ajaloos. Tavapärane ümberpaigutamine ei ole niisugusele olukorrale asjakohane vastus;

- naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi osa „Uued probleemid ja prioriteedid“ on mõeldud ettenägematute asjaoludega tegelemiseks. Seda tuleks kasutada ainult uute kriiside või esilekerkivate probleemide lahendamiseks, mitte kavandatud või programmitööga seotud algatuste jaoks.

Lisaks kavatseb komisjon eraldada aastateks 2023–2027 kokku 800 miljonit eurot. Raportöör võiks nõustuda summade eraldamisega kosmoseprogrammi (GovSatCom) ja programmi „Euroopa horisont“ raames, kuna nende programmide eesmärgid täiendavad turvalise ühenduvuse eesmärke ja on nendega kooskõlas. Sellegipoolest teeb ta ettepaneku kompenseerida programmi „Euroopa horisont“ raames eraldatud summa, kasutades selleks teadusprogrammist vabastatud kulukohustusi. Raportöör ei ole nõus 150 miljoni euro eraldamisega naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames, mis hõlmab ELi koostööd kolmandate riikidega. See ei ole õigustatud, eriti arvestades ülemaailmset konteksti. Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ rahastamises on juba praegu kitsas käes, kuigi kehtivast mitmeaastasest finantsraamistikust on möödunud vaid aasta.

Programmi riikliku komponendi elujõulisuse tagamine

Komisjon näeb oma ettepanekus ette, et suur osa rahalistest vahenditest ei tule liidu eelarvest. Eeldatakse, et liikmesriigid panustavad riiklikku taristusse ja riiklikesse teenustesse, samas kui erasektori partnerid rahastaksid täielikult kommertstaristut ja kommertsteenuste osutamist.

Riiklike ja kommertskomponentide vaheline hea kaitsemehhanism on äärmiselt oluline, et tagada erasektori partneri mis tahes kohustuste täitmatajätmise korral riiklike teenuste järjepidevus.

Kui vaadata riiklikku komponenti, siis näeb komisjon ette rahastamise nii liidu eelarvest kui ka liikmesriikide toetustest. Seepärast tuleks määrusega tagada, et liidu eelarvele ei tekiks finantsriski. Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad annaksid oma panuse, et tagada kindlaksmääratud aja jooksul riikliku taristu elujõulisus ja riiklike teenuste osutamine.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Liidu valitsussektori osalejate nõudlus turvaliste ja usaldusväärsete satelliitsideteenuste järele kasvab, eelkõige kuna need on ainus toimiv võimalus olukordades, kus maapealsed sidesüsteemid on olematud, häiritud või ebausaldusväärsed. Taskukohane ja kulutõhus juurdepääs satelliitsidele on hädavajalik ka kaugemates piirkondades ning avamerel ja õhuruumis. Näiteks kui lairibaside puudumine piirab praegu võimalust kasutada täieulatuslikult uusi andureid ja platvorme, mis jälgivad ookeani ehk 71 % meie planeedi pinnast, siis satelliitside tagab ülemaailmse katkematu juurdepääsu pikaajalise kättesaadavuse.

Muudatusettepanek

(1) Liidu valitsussektori osalejate nõudlus turvaliste ja usaldusväärsete satelliitsideteenuste järele kasvab, eelkõige kuna need on ainus toimiv võimalus olukordades, kus maapealsed sidesüsteemid on olematud, häiritud või ebausaldusväärsed. Taskukohane ja kulutõhus juurdepääs satelliitsidele on hädavajalik ka kaugemates piirkondades, ***sealhulgas äärepoolseimates piirkondades***, ning avamerel ja õhuruumis. Näiteks kui lairibaside puudumine piirab praegu võimalust kasutada täieulatuslikult uusi andureid ja platvorme, mis jälgivad ookeani ehk 71 % meie planeedi pinnast, siis satelliitside tagab ülemaailmse katkematu juurdepääsu pikaajalise kättesaadavuse.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava)²² punkti 18 tähenduses.

Muudatusettepanek

(25) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava)²² punkti 18 tähenduses. ***Kuna programm on uus algatus, mida 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kehtestamisel ei olnud ette nähtud, ning selleks, et vältida kärpeid muudes liidu***

programmides, tuleks rahastamispaketi summa võtta mitmeaastase finantsraamistiku ülemäärade mittediagnostilistest varudest või võtta kasutusele mitmeaastase finantsraamistiku mittetemaatiliste erivahendite kaudu.

²² ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

²² ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

Selgitus

Euroopa Parlament on kindlalt otsustanud, et uusi algatusi tuleks rahastada uutest vahenditest. Käesoleval juhul tuleks kohaldada sama lähenemisviisi. Eelkõige ei tohiks vahendeid ümber paigutada muudest liidu programmidest.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Programmi eesmärgid on sidusad muude liidu programmide eesmärkidega ja täiendavad neid, eelkõige järgmiste programmide puhul: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695²³ loodud programm „Euroopa horisont“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/694²⁴ loodud programm „Digitaalne Euroopa“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/947²⁵ loodud naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend „Globaalne Euroopa“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1153²⁶ loodud Euroopa ühendamise rahastu ning eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/696²⁷ loodud liidu kosmoseprogramm.

Muudatusettepanek

(26) Programmi eesmärgid on sidusad muude liidu programmide eesmärkidega ja täiendavad neid, eelkõige järgmiste programmide puhul: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695²³ loodud programm „Euroopa horisont“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/694²⁴ loodud programm „Digitaalne Euroopa“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/947²⁵ loodud naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend „Globaalne Euroopa“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1153²⁶ loodud Euroopa ühendamise rahastu ning eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/696²⁷ loodud liidu kosmoseprogramm. ***Siiski ei tohiks nende programmide vahendeid kõnealuse programmi rahastamiseks ümber paigutada.***

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/694, millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ ja tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT L 166, 11.5.2021, lk 1).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1153, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 (ELT L 249, 14.7.2021, lk 38).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 69).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/694, millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ ja tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT L 166, 11.5.2021, lk 1).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1153, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 (ELT L 249, 14.7.2021, lk 38).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 69).

Selgitus

On tõsi, et turvalise ühenduvuse programmi eesmärgid täiendavad liidu muude programmide eesmäärke. Siiski ei tohiks vahendeid selle uue algatuse rahastamiseks nendest programmidest

ümber paigutada.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Programmi „Euroopa horisont“ 4. teemavaldkonna komponentidest eraldatakse sihtotstarbeline osa teadus- ja innovatsioonitegevusele, mis on seotud turvalise ühenduvuse süsteemi arendamise ja valideerimisega, sealhulgas selliste võimalike tehnoloogialahenduste jaoks, mis töötatakse välja uue kosmosetööstuse raames. **Naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ vahenditest eraldatakse sihtotstarbeline osa tegevustele**, mis on seotud **süsteemi toimimise ja ülemaailmse teenuste osutamise**ga, mis võimaldab pakkuda **rahvusvahelistele partneritele mitmesuguseid teenuseid**. Liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendist eraldatakse sihtotstarbeline osa tegevusele, mis on seotud GOVSATCOMi keskuse arendamisega; see keskus moodustab osa turvalise ühenduvuse süsteemi maapealsest taristust. Nendest programmidest saadavat rahastust tuleks kasutada nende programmide eeskirjade kohaselt. Kuna nimetatud eeskirjad võivad käesoleva määruse kohastest normidest oluliselt erineda, tuleks juhul, kui meetmeid otsustatakse rahastada **nii** programmist „Euroopa horisont“ ja **naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist eraldatud vahenditest kui ka** liidu turvalise ühenduvuse programmist, võtta arvesse vajadust kavandatud poliitikaeesmärgid ka tegelikult saavutada.

Muudatusettepanek

(27) Programmi „Euroopa horisont“ 4. teemavaldkonna komponentidest eraldatakse sihtotstarbeline osa teadus- ja innovatsioonitegevusele, mis on seotud turvalise ühenduvuse süsteemi arendamise ja valideerimisega, sealhulgas selliste võimalike tehnoloogialahenduste jaoks, mis töötatakse välja uue kosmosetööstuse raames. **Kuna turvalise ühenduvuse programm on uus algatus ja programm „Euroopa horisont“ on liidu üks peamisi prioriteete, ei tohiks rahaliste vahendite eraldamine niisugustele teadus- ja innovatsioonitegevusele vähendada rahaliste vahendite eraldamist** 4. teemavaldkonna muudele teadus- ja innovatsioonitegevustele, mis on **olulised liidu konkurentsivõime ning rohe- ja digiülemineku jaoks. Sellest tulenevalt, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu institutsionaalseid õigusi, tuleks programmile „Euroopa horisont“ ajavahemikuks 2023–2027 teha kättesaadavaks kulukohustuste assigneeringud, mis vastavad 4. teemavaldkonnas turvalise ühenduvussüsteemiga seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse jaoks ette nähtud summale, mis tuleneb selle programmi või sellele eelnenud programmi projektide täielikust või osalisest rakendamata jätmisest, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (finantsmäärus) artikli 15 lõikes 3. See summa lisandub 0,5 miljardile eurole (2018. aasta hindades), mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni**

ühisdeklaratsioonis vabastatud rahaliste vahendite taaskasutamise kohta seoses teadusprogrammiga. Liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendist eraldatakse sihtotstarbeline osa tegevusele, mis on seotud GOVSATCOMi keskuse arendamisega; see keskus moodustab osa turvalise ühenduvuse süsteemi maapealsest taristust. Nendest programmidest saadavat rahastust tuleks kasutada nende programmide eeskirjade kohaselt. Kuna nimetatud eeskirjad võivad käesoleva määruse kohastest normidest oluliselt erineda, tuleks juhul, kui meetmeid otsustatakse rahastada programmist „Euroopa horisont“ ja liidu turvalise ühenduvuse programmist, võtta arvesse vajadust kavandatud poliitikaeesmärgid ka tegelikult saavutada.

Selgitus

Komisjon teeb ettepaneku turvalise ühenduvuse eesmärgil eraldada vahendeid veel kolmest programmist. GOVSATCOMi keskuse kasutamine on mõistlik ja seda sihtotstarbelist eraldamist saab seega toetada. Samuti on mõttekas toetada programmiga seotud teadus- ja innovatsioonitegevust programmist „Euroopa horisont“. Siiski tehakse ettepanek seda kompenseerida artikli 15 lõike 3 alusel vabastatud kulukohustuste kasutamisega, tagamaks, et selle uue algatuse 4. teemavaldkonda ei vähendata. Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames vahendite eraldamist ei saa toetada.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Kuna programmil on juba olemuslikult mõju liidu ja selle liikmesriikide julgeolekule, siis ühtivad programmi eesmärgid ja põhimõtted ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/697²⁸ alusel loodud Euroopa Kaitsefondi omadega. Seetõttu tuleks osa kõnealuse programmi alusel saadavast rahastusest eraldada käesoleva programmi alusel toimuva tegevuse,

Muudatusettepanek

välja jäetud

eelkõige selle taristu kasutuselevõtu meetmete rahastamiseks.

28 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 149).

Selgitus

Euroopa Ülemkogu vähendas oluliselt komisjoni poolt algselt Euroopa Kaitsefondi jaoks kavandatud eelarvet. Praeguste sündmuste valguses oli see viga. Summa edasist vähendamist ei saa toetada.

Muudatusettepanek 6

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28a) Programmi edukuse tagamiseks peaks olema piisavalt rahalisi vahendeid. Lisaks liidu eelarvest eraldatavale rahastamispaketile võiks programm saada rahalist või mitterahalist toetust teistelt osalistelt, sealhulgas liikmesriikidelt. Selliste rahaliste toetuste määramisel võiks arvesse võtta liikmesriikide üldisi vajadusi, pidades silmas proportsionaalsuse, solidaarsuse ja õigluse põhimõtteid. Lisaks võiks programmi taristut täiendada lisavõimekustega, mida rahastatakse erasektori lisainvesteeringutest.

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28b) Programmi rahastamisvajadusi

tuleks arvestada mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamisel, et tagada programmi stabiilsus, sidusus, ambitsioonikus ja pikaajaline rahastamine. Asjakohane rahastamine liidu eelarvest tagaks programmi demokraatliku kontrolli iga-aastase eelarvemenetluse raames ning võimaldaks kohaldada kõiki liidu finantskontrolli ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise sätteid.

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28c) Mitmel liikmesriigil on taaste- ja vastupidavusrahadus ette nähtud sihtotstarbelised vahendid kosmosetegevusteks. Selleks et suurendada olemasolevate rahaliste vahendite tõhusust ja tagada programmi ning taaste- ja vastupidavusrahadu koostoime, tuleks julgustada liikmesriike ühitama oma riiklikke taaste- ja vastupidavusrahadu kavasad programmi vajadustega.

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 33**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33) Hankelepingud, mis sõlmitakse programmi alusel programmist rahastatavate meetmete kohta, peaksid olema kooskõlas liidu reeglitega. Sellega seoses peaks liidu ülesanne olema ka määrata kindlaks eesmärgid, mida avalike hangetega taotletakse.

(33) Hankelepingud, mis sõlmitakse programmi alusel programmist rahastatavate meetmete kohta, peaksid olema kooskõlas liidu reeglitega **ja käesolevas määruses sätestatud eripõhimõtetega**. Sellega seoses peaks liidu ülesanne olema ka määrata kindlaks eesmärgid, mida avalike hangetega taotletakse. **Liit peaks edendama**

ettevõtjate laia geograafilist osalust hankemenetlustes. Lepingute sõlmimise asutus peaks eelistama tehnilisi lahendusi, mis on teostatavad pikaajaliselt.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

(38) Avaliku ja erasektori partnerlus on programmi eesmärkide saavutamiseks kõige asjakohasem korraldus. See võimaldaks tugineda ELis satelliitside alal olemasolevale tehnoloogia- ja taristubaasile ning pakkuda töökindlaid ja uuenduslikke riiklikke teenuseid; samal ajal oleks erasektori partneril võimalik anda täiendavate omainvesteeringute abil programmi taristule lisavõimekust kommertsteenuste pakkumiseks. Pealegi optimeeriks selline korraldus nii kasutuselevõtu- ja käitamiskulusid (kuna valitsus- ja kommertstaristule ühiste komponentide arendus- ja kasutuselevõtukulud jagatakse) kui ka tegevuskulusid (kuna võimaldatakse ressursi ulatuslikku ühiskasutust). See stimuleeriks innovatsiooni eelkõige uue kosmosetööstuse alal, võimaldades teadus- ja arendustegevusega seotud riske avaliku ja erasektori partnerite vahel jagada.

Muudatusettepanek

(38) Avaliku ja erasektori partnerlus on programmi eesmärkide saavutamiseks kõige asjakohasem korraldus. See võimaldaks tugineda ELis satelliitside alal olemasolevale tehnoloogia- ja taristubaasile ning pakkuda töökindlaid ja uuenduslikke riiklikke teenuseid; samal ajal oleks erasektori partneril võimalik anda täiendavate omainvesteeringute abil programmi taristule lisavõimekust kommertsteenuste pakkumiseks. Pealegi optimeeriks selline korraldus nii kasutuselevõtu- ja käitamiskulusid (kuna valitsus- ja kommertstaristule ühiste komponentide arendus- ja kasutuselevõtukulud jagatakse) kui ka tegevuskulusid (kuna võimaldatakse ressursi ulatuslikku ühiskasutust). See stimuleeriks innovatsiooni eelkõige uue kosmosetööstuse alal, võimaldades teadus- ja arendustegevusega seotud riske avaliku ja erasektori partnerite vahel jagada. ***Need kulud ja riskid tuleks jagada nii, et erasektori partnerid ei saaks liigset hüvitist. Avaliku ja erasektori partnerlused peaksid tagama ka seda, et terve projekti tsükli jooksul, st alates arendusest ja disainist kuni iga projekti rakendamiseni, tuvastatakse ja kaalutakse muutuvaid ilmastikutingimusi, katastroofiohtu ning võimalikke kliimamuutuste leevendamise ja kohandamise meetmeid. Projektid peaksid järgima põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“.***

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Rakendusmudel võiks olla kontsessioonilepingu või muude lepinguliste kokkulepete vormis. Milline rakendusmudel ka poleks, igal juhul tuleks kehtestada mitu olulist põhimõtet. Lepingus tuleks ette näha ülesannete ja kohustuste selge jaotus avaliku ja erasektori partnerite vahel. ***Seega peaks see vältima olukorda, kus*** erasektori partner ***saab*** riiklike teenuste osutamise eest liigset hüvitist, ***võimaldama*** erasektoril asuda kommertsteenuseid osutama ja ***tagama***, et valitsussektori kasutajate vajadused seatakse pingereas asjakohaselt ettepoole. Komisjonil peaks olema võimalik selliseid teenuseid hinnata ja heaks kiita, et tagada liidu oluliste huvide ja programmi eesmärkide kaitse ***ning piisavate kaitsemeetmete kehtestamine***, et ***vältida*** kommertsteenuste osutamisest tulenevaid võimalikke konkurentsimoonusi; ***selliste kaitsemeetmete hulka võiks kuuluda*** riiklike ja kommertsteenuste eraldi ***raamatupidamisarvestus*** ning avatud, ***õiglane*** ja ***mittediskrimineeriv juurdepääs*** kommertsteenuste osutamiseks vajalikule taristule. Avaliku ja erasektori partnerlus peaks soodustama idufirmade ja VKEde osalemist kontsessiooni kogu väärtusahelas ja kõigis liikmesriikides ning stimuleerima nõnda uuenduslike ja murranguliste tehnoloogiate arendamist.

Muudatusettepanek

(39) Rakendusmudel võiks olla kontsessioonilepingu või muude lepinguliste kokkulepete vormis. Milline rakendusmudel ka poleks, igal juhul tuleks kehtestada mitu olulist põhimõtet, ***mis täiendaksid finantsmääruses sätestatud reegleid ja oleksid programmi spetsiifilised***. Lepingus tuleks ette näha ülesannete ja kohustuste selge jaotus avaliku ja erasektori partnerite vahel ***ning riskide selge jaotus nende vahel, tagamaks, et erasektori partner võtab vastutuse tagajärgede eest, mis on tingitud niisugusest rikkumisest, mille eest ta vastutab. Lepinguga tuleks lisaks tagada, et*** erasektori partner ***ei saaks*** riiklike teenuste osutamise eest liigset hüvitist, ***võimaldada*** erasektoril asuda kommertsteenuseid osutama ja ***tagada***, et valitsussektori kasutajate vajadused seatakse pingereas asjakohaselt ettepoole. Komisjonil peaks olema võimalik selliseid teenuseid hinnata ja heaks kiita, et tagada liidu oluliste huvide ja programmi eesmärkide kaitse. ***Oluline on tagada meetmete olemasolu, et kindlustada nende oluliste huvide ja eesmärkide säilimine. Eelkõige peaks komisjonil olema võimalik võtta vajalikke meetmeid teenuse järjepidevuse tagamiseks juhul, kui töövõtja ei suuda oma kohustusi täita. Lepinguga tuleks ennetada muu hulgas huvide konflikti ja*** kommertsteenuste osutamisest tulenevaid võimalikke konkurentsimoonusi. ***Seda saaks teha muu hulgas*** riiklike ja kommertsteenuste eraldi ***raamatupidamisarvestuse*** ning avatud, ***õiglase*** ja ***mittediskrimineeriva juurdepääsuga*** kommertsteenuste osutamiseks vajalikule taristule. Avaliku ja

erasektori partnerlus peaks soodustama idufirmade ja VKEde osalemist kontsessiooni kogu väärtusahelas ja kõigis liikmesriikides ning stimuleerima nõnda uuenduslike ja murranguliste tehnoloogiate arendamist.

Selgitus

Lepingutega tuleks tagada liidu finantshuvide säilimine.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 41

Komisjoni ettepanek

(41) Liikmesriigid on kosmosevaldkonnas juba kaua aega aktiivselt tegutsenud. Neil on olemas kosmosega seotud süsteemid, taristu, riiklikud ametid ja asutused. Seepärast on neil võimalik anda programmi, eriti selle rakendamisse, märkimisväärne panus. Nad **võivad teha** liiduga koostööd, et reklaamida programmi teenuseid ja rakendusi ning tagada sidusus asjaomaste riiklike algatuste ja programmi vahel. Komisjonil **võiks olla** võimalik kasutada liikmesriikide käsutuses olevaid vahendeid, ta **võiks saada** neilt abi ja vastastikku kokku lepitud tingimustel delegeerida neile programmi rakendamisega seotud mitteregeeratiivseid ülesandeid. Samuti peaksid asjaomased liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada oma territooriumil asuva maapealse taristu kaitse. Lisaks peaksid liikmesriigid ja komisjon töötama üheskoos ja koos asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ning reguleerivate asutustega selleks, et programmi jaoks vajalikud sagedused oleksid kättesaadavad ja piisavalt kaitstud, nii et pakutavatel teenustel põhinevaid rakendusi oleks võimalik täielikult välja arendada ja

Muudatusettepanek

(41) Liikmesriigid on kosmosevaldkonnas juba kaua aega aktiivselt tegutsenud. Neil on olemas kosmosega seotud süsteemid, taristu, riiklikud ametid ja asutused. Seepärast on neil võimalik anda programmi, eriti selle rakendamisse, märkimisväärne panus. Nad **peaksid tegema** liiduga koostööd, et reklaamida programmi teenuseid ja rakendusi ning tagada sidusus asjaomaste riiklike algatuste ja programmi vahel. Komisjonil **peaks olema** võimalik kasutada liikmesriikide käsutuses olevaid vahendeid, ta **peaks saama** neilt abi ja vastastikku kokku lepitud tingimustel delegeerida neile programmi rakendamisega seotud mitteregeeratiivseid ülesandeid. Samuti peaksid asjaomased liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada oma territooriumil asuva maapealse taristu kaitse. Lisaks peaksid liikmesriigid ja komisjon töötama üheskoos ja koos asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ning reguleerivate asutustega selleks, et programmi jaoks vajalikud sagedused oleksid kättesaadavad ja piisavalt kaitstud, nii et pakutavatel teenustel põhinevaid rakendusi oleks võimalik täielikult välja arendada ja

rakendada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 243/2012/EL.

rakendada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 243/2012/EL.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek

(42) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklile 17 on komisjoni kui liidu üldiste huvide edendaja ülesanne programmi rakendada, selle eest üldist vastutust kanda ning selle kasutamist edendada. Et kasutada optimaalselt eri sidusrühmade vahendeid ja pädevust, peaks komisjonil olema õigus delegeerida teatavaid ülesandeid põhjendatud asjaoludel teistele üksustele. Kuna komisjon kannab programmi eest üldist vastutust, peaks ta kindlaks määrama peamised süsteemide ja teenuste arendamiseks vajalikud tehnilised ja tegevusnõuded. Komisjon peaks seda tegema, kui ta on liikmesriikide ekspertide, kasutajate ja muude asjaomaste sidusrühmadega konsulteerinud. Ühtlasi on ELi toimimise lepingu artikli 4 lõikes 3 ette nähtud, et liidu pädevuse teostamine ei takista liikmesriikidel oma pädevust teostada. Et liidu rahalisi vahendeid otstarbekalt kasutada, on siiski asjakohane, et komisjon tagaks võimaluste piires programmi raames elluviidavate tegevuste sidususe liikmesriikide omadega.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 45

Muudatusettepanek

(42) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklile 17 on komisjoni kui liidu üldiste huvide edendaja ülesanne programmi rakendada, selle eest üldist vastutust kanda ning selle kasutamist edendada. Et kasutada optimaalselt eri sidusrühmade vahendeid ja pädevust, peaks komisjonil olema õigus delegeerida teatavaid ülesandeid põhjendatud asjaoludel teistele üksustele. Kuna komisjon kannab programmi eest üldist vastutust, peaks ta kindlaks määrama peamised süsteemide ja teenuste arendamiseks vajalikud tehnilised ja tegevusnõuded. Komisjon peaks seda tegema, kui ta on liikmesriikide ekspertide, kasutajate ja muude asjaomaste sidusrühmadega konsulteerinud. Ühtlasi on ELi toimimise lepingu artikli 4 lõikes 3 ette nähtud, et liidu pädevuse teostamine ei takista liikmesriikidel oma pädevust teostada. Et liidu rahalisi vahendeid otstarbekalt kasutada, on siiski asjakohane, et komisjon tagaks võimaluste piires programmi raames elluviidavate tegevuste sidususe liikmesriikide omadega, ***sealhulgas nendega, mida rahastatakse riiklike taaste- ja vastupidavuskavade raames.***

Komisjoni ettepanek

(45) Et tagada valitsuse taristu toimimine ja hõlbustada riiklike teenuste osutamist, peaks ametil olema lubatud usaldada teatavad toimingud toetuslepingute alusel teistele üksustele valdkondades, kus nood on pädevad, kooskõlas komisjoni suhtes kohaldatavate eelarve kaudse täitmise tingimustega.

Muudatusettepanek

(45) Et tagada valitsuse taristu toimimine ja hõlbustada riiklike teenuste osutamist, peaks ametil olema lubatud usaldada teatavad toimingud toetuslepingute alusel teistele üksustele valdkondades, kus nood on pädevad, kooskõlas komisjoni suhtes kohaldatavate eelarve kaudse täitmise tingimustega, ***mis on sätestatud finantsmääruses.***

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 64

Komisjoni ettepanek

(64) ***Põhimõtteliselt*** tuleks riiklikke teenuseid osutada riiklike teenuste kasutajatele tasuta. Kui komisjon jõuab analüüsi põhjal järeldusele, et võimsust napib, peaks tal olema lubatud töötada teenuste osutamise üksikasjalike eeskirjade raames välja hinnapoliitika, et vältida turumoonutusi. Komisjonile tuleks anda rakendusvolitused sellise hinnapoliitika kehtestamiseks. Neid volitusi tuleks teostada määruse (EL) nr 182/2011 kohaselt.

Muudatusettepanek

(64) ***Üldreeglina*** tuleks riiklikke teenuseid osutada riiklike teenuste kasutajatele tasuta. ***Nende teenuste osutamise võimsus on siiski piiratud.*** Kui komisjon jõuab ***põhjaliku*** analüüsi põhjal järeldusele, et võimsust napib, peaks tal olema ***nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel*** lubatud töötada teenuste osutamise üksikasjalike eeskirjade raames välja hinnapoliitika, et ***viia teenuste pakkumine vastavusse nõudlusega ja*** vältida turumoonutusi. Komisjonile tuleks anda rakendusvolitused sellise hinnapoliitika kehtestamiseks. Neid volitusi tuleks teostada määruse (EL) nr 182/2011 kohaselt.

Selgitus

Täiendavad selgitused.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 68

Komisjoni ettepanek

(68) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁴² punktidele 22 ja 23 tuleks käesoleva programmi hindamisel lähtuda teabest, mis on kogutud konkreetsete seirenduete alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Kõnealuste nõuete hulka peaks vajaduse korral kuuluma ka mõõdetavad näitajad, mille alusel hinnata programmi mõju. Käesoleva programmi hindamisel tuleks arvestada järeltõu, mis on tehtud määruse (EL) 2021/696 raames toimunud liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendi hindamisel.

⁴² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek 17

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 69 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(68) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁴² punktidele 22 ja 23 tuleks käesoleva programmi hindamisel lähtuda teabest, mis on kogutud konkreetsete seirenduete alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Kõnealuste nõuete hulka peaks vajaduse korral kuuluma ka mõõdetavad näitajad, mille alusel hinnata programmi mõju. Käesoleva programmi hindamisel tuleks arvestada järeltõu, mis on tehtud määruse (EL) 2021/696 raames toimunud liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendi hindamisel, **ning kõnealune hindamine peaks olema aegsasti kättesaadav, et selle tulemusi saaks kasutada töös mis tahes ettepanekuga, et jätkata programmi järgmisel mitmeaastase finantsraamistiku perioodil.**

⁴² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek

(69a) Kõik olulised finants- ja õiguslikud nõuded tuleks kehtestada käesolevas määruses, et tagada programmi rakendamise prognoositavus. Samuti on vajalik kindlaks määrata komisjoni ja asjaomaste tööstuspartnerite koostöö ulatus, et tagada selge raamistik programmi vahe-eesmärkide ja eesmärkide jaoks.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) tagada riiklikele kasutajatele kooskõlas artikli 7 lõigetega 1–3 üleilmne turvaliste ja kulutõhusate satelliitsideteenustele pikaajaline katkematu kättesaadavus, mis toetab elutähtsa taristu kaitset, seiret, välistegevust, kriisiohjet ning majanduse, keskkonna, julgeoleku ja kaitse seisukohast elutähtsaid rakendusi, suurendades nii liikmesriikide kerksust;

Muudatusettepanek

(a) tagada riiklikele kasutajatele kooskõlas artikli 7 lõigetega 1–3 üleilmne turvaliste ja kulutõhusate satelliitsideteenustele pikaajaline katkematu kättesaadavus, mis toetab elutähtsa taristu kaitset, seiret, välistegevust, kriisiohjet ning majanduse, **kliima ja** keskkonna, julgeoleku ja kaitse seisukohast elutähtsaid rakendusi, suurendades nii liikmesriikide kerksust;

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Lõikes 1 osutatud kommertstaristu hõlmab kõiki kosmose- ja maapealseid varasid, mis ei ole osa riiklikust taristust. Kommertstaristut rahastab täies ulatuses artikli 15 lõikes 2 osutatud töövõtja.

Muudatusettepanek

4. Lõikes 1 osutatud kommertstaristu hõlmab kõiki kosmose- ja maapealseid varasid, mis ei ole osa riiklikust taristust. Kommertstaristut **ja kõiki sellega seotud riske** rahastab täies ulatuses artikli 15 lõikes 2 osutatud töövõtja.

Selgitus

Töövõtja peaks võtma täieliku vastutuse kommertstaristu ja sellega seotud riskide eest.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Kommertsteenuste osutamist rahastab täies ulatuses artikli 15 lõikes 2 osutatud töövõtja. Kommertsteenuste

Muudatusettepanek

4. Kommertsteenuste osutamist rahastab täies ulatuses artikli 15 lõikes 2 osutatud töövõtja. Kommertsteenuste

osutamise tingimused kehtestatakse artiklis 15 osutatud lepingutega. Ennekõike määratakse neis kindlaks see, kuidas komisjon hindab kommertsteenuste osutamist ja annab sellele heakskiidu, et tagada liidu oluliste huvide ning programmi üldiste ja erieesmärkide – millele on osutatud artiklis 3 – kaitse.

Lisaks sellele hõlmavad need kohaseid kaitsemeetmeid selleks, et ennetada konkurentsimoonusi kommertsteenuste osutamisel ning vältida huvide konflikte, põhjendamatu diskrimineerimist **ja** mis tahes muid varjatud kaudseid eeliseid artikli 15 lõikes 2 osutatud töövõtjale.

Selliste kaitsemeetmete hulgas võib olla riiklike teenuste ja kommertsteenuste raamatupidamise lahususe kohtustus, mis hõlmab vertikaalselt integreeritud operaatorist struktuuriliselt ja juriidiliselt eraldiseisva üksuse loomist riiklike teenuste osutamiseks, ning juurdepääsu andmine kommertsteenuste osutamiseks vajalikule taristule avatult, õiglaselt ja mittediskrimineerivatel tingimustel.

osutamise tingimused kehtestatakse artiklis 15 osutatud lepingutega. Ennekõike määratakse neis kindlaks see, kuidas komisjon hindab kommertsteenuste osutamist ja annab sellele heakskiidu, et tagada liidu oluliste huvide ning programmi üldiste ja erieesmärkide – millele on osutatud artiklis 3 – kaitse, **ning milliseid meetmeid tuleb võtta juhul, kui neid olulisi huve ei järgita või kui neid eesmärke ei saavutata. Eelkõige peaksid lepingud sisaldama meetmeid teenuse järjepidevuse tagamiseks töövõtja poolse olulise rikkumise korral.**

Nendes lepingutes tuleks lisaks tagada, et ei esine konkurentsimoonusi kommertsteenuste osutamisel ning huvide konflikte, põhjendamatu diskrimineerimist **või** mis tahes muid varjatud kaudseid eeliseid artikli 15 lõikes 2 osutatud töövõtjale. **Nende hulgas** võib **seepärast** olla riiklike teenuste ja kommertsteenuste raamatupidamise lahususe kohtustus, mis hõlmab vertikaalselt integreeritud operaatorist struktuuriliselt ja juriidiliselt eraldiseisva üksuse loomist riiklike teenuste osutamiseks, ning juurdepääsu andmine kommertsteenuste osutamiseks vajalikule taristule avatult, õiglaselt ja mittediskrimineerivatel tingimustel.

Selgitus

Muudatusettepaneku eesmärk on tagada liidu finantshuvide säilimine.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Erandina lõikest 3 võib komisjon **nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** ja **erandkorras** määrata rakendusaktidega kindlaks hinnapoliitika.

Muudatusettepanek

Erandina lõikest 3 võib komisjon **pärast põhjalikku analüüsi** ja **juhul, kui see on rangelt vajalik riiklike teenuste pakkumise vastavusse viimiseks nõudlusega**, määrata rakendusaktidega kindlaks hinnapoliitika.

Selgitus

Hinnapoliitika selgitamine.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Nimetatud hinnapoliitika kindlaksmääramisel tagab komisjon, et riiklike teenuste osutamine ei moonuta konkurentsi, et riiklike teenuseid on küllaldaselt **ja et määratud hind ei tingi** olukorda, kus **tulusaaja** saab liigset hüvitist.

Muudatusettepanek

Nimetatud hinnapoliitika kindlaksmääramisel tagab komisjon, et riiklike teenuste osutamine ei moonuta konkurentsi **ja** et riiklike teenuseid on küllaldaselt. **Hinnapoliitika ei tohi tingida** olukorda, kus **töövõtja** saab liigset hüvitist. **Hinnapoliitikast tulenevat mis tahes tulu kasutatakse turvalise ühenduvussüsteemi võimsuse suurendamiseks, süsteemi ülalpidamiseks või täiendava võimsuse hankimiseks.**

Selgitus

Hinnapoliitika selgitamine.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Rahastamispakett programmi rakendamiseks ja sellega seonduvate riskide katmiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2027 on 1,600 miljardit eurot jooksevhindades.

Muudatusettepanek

Rahastamispakett programmi rakendamiseks ja sellega seonduvate **ainult riikliku taristuga seotud** riskide katmiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2027 on 1,750 miljardit eurot jooksevhindades. **See summa võetakse 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ülemäärade mittediagnostiseeritud varudest või võetakse kasutusele mitmeaastase finantsraamistiku mittetemaatiliste erivahendite kaudu.**

Selgitus

Kuna tegu on uue algatusega, tuleks turvalist ühenduvust rahastada uutest vahenditest. Rahastamispaketi mõningane suurendamine vastab summale, mille komisjon kavandas eraldada naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi raames.

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

2021.–2027. aasta mitmeaastasest finantsraamistikust pärineva summa soovituslik jaotus on järgmine:

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

Vt muudatusettepanek 23.

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2 – taane 1**

Komisjoni ettepanek

– **950 miljonit rubriigist 1;**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

Vt muudatusettepanek 23.

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2 – taane 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– **500 miljonit rubriigist 5;**

välja jäetud

Selgitus

Vt muudatusettepanek 23.

Muudatusettepanek 27

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2 – taane 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– **150 miljonit rubriigist 6.**

välja jäetud

Selgitus

Vt muudatusettepanek 23.

Muudatusettepanek 28

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Programmi rahastatakse täiendavalt programmi „Euroopa horisont“, liidu kosmoseprogrammi **ning naabrusspiirkonna, arengu ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“** raames rakendatavatest vahenditest esialgses

2. Programmi rahastatakse täiendavalt programmi „Euroopa horisont“ **ja** liidu kosmoseprogrammi raames rakendatavatest vahenditest esialgses maksimumsummas vastavalt 0,430 miljardit eurot **ja** 0,220 miljardit eurot. Need summad eraldatakse kooskõlas

maksimumsummas vastavalt 0,430 miljardit eurot, 0,220 miljardit eurot **ja 0,150 miljardit eurot**. Need summad eraldatakse kooskõlas määrusega (EL) nr 2021/695, määrusega (EL) nr 2021/696 **ja määrusega (EL) nr 2021/947**.

määrusega (EL) nr 2021/695 **ja** määrusega (EL) nr 2021/696.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Lõikes 1 osutatud summat ei tohi kasutada kommertstaristuga seotud riskide katmiseks.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. Käesolevas artiklis osutatud **lepingud sisaldavad asjakohaseid kaitsemeetmeid**, et vältida olukorda, kus töövõtja **saab** ülemäärast hüvitist, konkurentsimoonusi, huvide konflikte, põhjendamatu diskrimineerimist **ja** mis tahes muid varjatud kaudseid eeliseid. Kooskõlas artikli 7 lõikega 4 sisaldavad need sätteid töövõtja poolt pakutavate kommertsteenuste hindamis- ja heakskiitmismenetluse kohta, et tagada liidu oluliste huvide ja programmi eesmärkide kaitse.

6. Käesolevas artiklis osutatud **lepingutega tagatakse**, et töövõtja **ei saa** ülemäärast hüvitist **ja et ei esineks** konkurentsimoonusi, huvide konflikte, põhjendamatu diskrimineerimist **või** mis tahes muid varjatud kaudseid eeliseid. Kooskõlas artikli 7 lõikega 4 sisaldavad need sätteid töövõtja poolt pakutavate kommertsteenuste hindamis- ja heakskiitmismenetluse kohta, et tagada liidu oluliste huvide ja programmi eesmärkide kaitse, **ning võetavate meetmete kohta juhul, kui neid olulisi huve ei järgita või kui neid eesmärke ei saavutata. Eelkõige peaksid lepingud sisaldama meetmeid teenuse järjepidevuse tagamiseks töövõtja poolse olulise rikkumise korral.**

Selgitus

Muudatusettepaneku eesmärk on tagada liidu finantshuvide säilimine.

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) tagada hankemenetluse kestel tõhus konkurents, võttes samal ajal arvesse tehnoloogilise sõltumatuse **ja** teenuste järjepidevuse eesmärki;

Muudatusettepanek

(b) tagada hankemenetluse kestel tõhus konkurents, võttes samal ajal arvesse tehnoloogilise sõltumatuse, teenuste järjepidevuse ja **pikaajalise tehnoloogilise teostatavuse** eesmärki;

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 2 – punkt h**

Komisjoni ettepanek

(h) täita **keskkonnakriteeriume**;

Muudatusettepanek

(h) täita **keskkonna- ja sotsiaalse kestlikkuse kriteeriume**;

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Hindamine

Muudatusettepanek

Seire ja hindamine

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. **Komisjon korraldab programmi**

Muudatusettepanek

1. **Selleks et hindamise tulemusi**

hindamise piisavalt aegsasti, et selle tulemusi saaks kasutada otsustusprotsessis.

saaks kasutada otsustusprotsessis ja tagada vahendite kõige tõhusam ja tulemuslikum kasutamine, seirab komisjon pidevalt programmi ja hindab selle rakendamist hiljemalt 30. juuniks 2026 ja pärast seda iga kolme aasta järel.

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – lõige 2 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

2. Hiljemalt [KUUPÄEV 3 AASTAT PÄRAST JÕUSTUMIST] ja pärast seda iga nelja aasta järel hindab komisjon programmi rakendamist. Komisjon hindab järgmist:

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud hindamisel võtab komisjon arvesse asjaomaste sidusrühmade seisukohti nii liidu kui ka riigisisese tasandil ning hindab järgmist:

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ba) ülekulud, projektidele kehtestatud tähtaegadest kinnipidamine ning programmi juhtimise ja haldamise tulemuslikkus;

Muudatusettepanek 37

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(bb) programmi tegevuste tulemuslikkus, tõhusus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(bc) asjakohaste liidu, riigisiseste ja vajaduse korral piirkondlike algatustega seotud programmi koostoime ja täiendavuse ulatus.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Vajaduse korral **võib kanda** liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta kulusid, mida on vaja artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole kosmoseprogrammi lõpuks veel lõpule viidud, samuti kriitiliste operatiivtoimingute ja teenuste osutamise kulusid.

Vajaduse korral **kantakse** liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta kulusid, mida on vaja artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole kosmoseprogrammi lõpuks veel lõpule viidud, samuti kriitiliste operatiivtoimingute ja teenuste osutamise kulusid.

Selgitus

Oluline on saata signaal, et vajalikud vahendid on kättesaadavad pärast 2027. aastat.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Liidu turvalise ühenduvuse programmi kehtestamine aastateks 2023–2027
Viited	COM(2022)0057 – C9-0045/2022 – 2022/0039(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 7.3.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	BUDG 7.3.2022
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	José Manuel Fernandes 11.3.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	17.5.2022
Vastuvõtmise kuupäev	12.7.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 –: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Anna Bonfrisco, Olivier Chastel, Lefteris Christoforou, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Vlad Gheorghe, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureșan, Victor Negrescu, Dimitrios Papadimoulis, Bogdan Rzońca, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Johan Van Overtveldt, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Jan Olbrycht
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Alexander Bernhuber, Helmut Scholz, Birgit Sippel

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

29	+
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Johan Van Overtveldt
NI	Andor Deli
PPE	Alexander Bernhuber, Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Jan Olbrycht, Rainer Wieland
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds
S&D	Eider Gardiazabal Rubial, Eero Heinäluoma, Margarida Marques, Victor Negrescu, Sippel Birgit, Nils Ušakovs
The Left	Dimitrios Papadimoulis, Scholz Helmut
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Francisco Guerreiro
0	-
2	0
ID	Anna Bonfrisco, Joachim Kuhs

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu